

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Τα πρώτα χαρακτηριστικά που διακρίνει κάποιος στη Φωτεινή Παπαδοπούλου είναι η ευγένεια και η απλότητα της, εφόδια απαραίτητα για έναν άνθρωπο που χρόνια τώρα αφιερώνει τον περισσότερο χρόνο του στην προσφορά στο κοινωνικό σύνολο. Πολιτικές βλέψεις ουδέποτε είχε, εξάλλου, όπως η ίδια λέει, η ζωή δίπλα από έναν πολιτικό δεν είναι και το πιο απλό πράγμα. Εκείνο που περισσότερο της έλειψε στα σχεδόν πέντε χρόνια που είναι πρώτη κυρία, είναι η ευκαιρία να χιώσει τις απλές χαρές που έχει ο κάθε άνθρωπος, χωρίς να είναι πάντα κάτω από τα φώτα της δημοσιότητας.

Μου λείπουν οι ιδιωτικές στιγμές μακριά από τη δημοσιότητα

> «Η πίστη μου στον πολιτικό και άνθρωπο Τάσσο Παπαδόπουλο, μου έδινε και μου δίνει τη λύση στις δυσκολίες»

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ ΛΟΥΣΙΣΤΟΥ

Ποια θα είναι η δική σας βοήθεια στην προεκλογική του Τάσσο Παπαδόπουλου; Εγώ δεν είμαι πολιτικό πρόσωπο. Θα βοηθήσω στο πλαίσιο των δυνατοτήτων μου στον εκλογικό αγώνα. Σε συνεργασία και με τις γυναικείες οργανώσεις των κομμάτων που υποστηρίζουν την επανεκλογή του Προέδρου Παπαδόπουλου καταρτίζεται ένα πρόγραμμα. Ήδη η πρώτη μεγάλη προεκλογική συγκέντρωση του Προέδρου, πραγματοποιήθηκε την περασμένη Κυριακή στο σπίτι μας με τις γυναικείες οργανώσεις των κομμάτων και πολλές φίλες που στήριζαν την υποψηφιότητα του Τάσσο Παπαδόπουλου. Σχεδόν 1500 γυναίκες ήρθαν κοντά μας και εκφράσανε τη θερμότητά τους στήριξη και την πίστη στον Πρόεδρο Παπαδόπουλο. Με την ευκαιρία που μου δίνεται μέσω αυτής της συνέντευξης, θέλω να ευχαριστήσω όλες τις φίλες που ήρθαν από όλη την Κύπρο για να εκφράσουν την υποστήριξή τους στον Πρόεδρο Παπαδόπουλο. Η αθρόα προσέλευση με συγκίνησε ιδιαίτερα.

-Πιστεύετε στους επικοινωνιολόγους; Πιστεύω στην επίσημη της "επικοινωνίας" που έχει να κάνει με πολλά σημαντικά θέματα. Την οργάνωση, την προβολή. Από εκεί και πέρα όσον αφορά την πολιτική ο επικοινωνιολόγος περιορισμένα μπορεί να πράξει αν στα χέρια του δεν έχει έναν πολιτικό με αρχές, με όραμα στο οποίο να πιστεύει η κοινωνία.

-Πώς είδατε την υποψηφιότητα Χριστόφια; Σέβομαι και εκτιμώ τον κύριο Χριστόφια. Από εκεί και πέρα θα συμφωνήσω με τον Πρόεδρο και θα πω πως κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει και να μη σεβαστεί το δικαίωμα και την επιθυμία του κυρίου Χριστόφια, κυρίως ως γένη ενός μεγάλου κόμματος, του ΑΚΕΛ, να διεκδικήσει το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Δεν υπάρχει καλύτερη επιβράβευση από το χαμόγελο που σου ανταποδίδει ο συνάνθρωπος που βοηθάς

-Από τις νίκες ή τις ήττες μαθαίνουμε περισσότερο; Κάθε εμπειρία θετική ή αρνητική προσθέτει ένα διδάγμα για τη ζωή μας. Όσον αφορά τον Τάσσο Παπαδόπουλο και εμένα, θα έλεγα πως οι δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε ως ζευγάρι, μας ενώνουν περισσότερο και μας έκαναν πιο δυνατούς.

-Ποια ήταν η πιο δύσκολη στιγμή; Η περίοδος πριν το δημοψήφισμα, η συνεχής πάλη και η αγωνία για να προστατευτούν τα δικαιώματα και η κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι μια περίοδος που θα μείνει βαθιά χαραγμένη στη μνήμη μου. Έζησα την αγωνία του Προέδρου Παπαδόπουλου από τη γνώση του ότι η απόφασή του θα επηρέαζε όχι μόνο το σήμερα, αλλά και το μέλλον των γενιών που θα ακολουθούσαν. Δεν είχε αμφιβολία ότι η απόφασή του ήταν σωστή. Αγωνιούσε για τις πιθανές συνέπειες όταν τόσο πολλοί απειλούσαν για τις συνέπειες σε περίπτωση που λαός αποφάσιζε όχι. Πιστεύω πως αυτή ήταν στιγμή-ορόσημο για τον κάθε Κύπριο πολίτη που κλήθηκε να αποφασίσει για το μέλλον της πατρίδας, που κλήθηκε για ακόμη μια φορά μετά την προδοσία και την τουρκική εισβολή του '74 να προστατεύσει την ύπαιθρο και τη νομιμότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, παρά τις πιέσεις και τις απειλές.

-Πώς ζήσατε την εποχή του δημοψηφίσματος; Όπως σχεδόν ο κάθε Κύπριος πολίτης. Πολύ έντονα. Ένιωθα να με πνίγει η

αδικία γι' αυτό το παιχνίδι που για χρόνια σπιντόταν σε βάρος μας. Ένιωθα συνάμα και ασφάλεια γιατί είχαμε την τύχη αυτή τη δύσκολη συγκυρία για τη χώρα μας, στο πδάλιο του Κράτους να βρίσκεται ο Τάσσο Παπαδόπουλος. Ήξερα καλά, πως με οποιοδήποτε κόστος δεν επρόκειτο να μας πωλήσει και να συναινέσει σε μια λύση κάτω από πιέσεις, που δεν θα εξασφάλιζε τα δικαιώματα όλου του λαού, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

-Πότε ακούσατε για πρώτη φορά το διάγγελμα του Προέδρου Παπαδόπουλου; Την νύχτα της Μεγάλης Τετάρτης 7 Απριλίου του 2004, μαζί με όλο τον κόσμο. Μόνο δύο μέρες πριν και μόνο σε μένα, μου είχε πει τι σκόπευε να συστήσει στο λαό με το διάγγελμα του. Ούτε τα παιδιά μας δεν ήξεραν.

-Ποιο μέρος θα θέλατε να επισκεφτείτε στα κατεχόμενα; Θέλω να επισκεφθώ κάθε μέρος της κατεχομένης γης μας, αλλά όχι ως επισκέπτης, όχι υπό τον έλεγχο των κατοχικών δυνάμεων. Θέλω να επισκεφθώ τα ιστορικά μνημεία, την αρ-

χαία Σαλαμίνα και τις εκκλησίες, το Μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα και του Αποστόλου Βαρνάβα, αλλά όχι ζητώντας την άδεια των κατοχικών δυνάμεων.

-Ποιο θεωρείτε ότι θα κριθεί η εκλογή του νέου Προέδρου; Η οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης που κατόρθωσε να ανακαμψεί την κουτσουρεμένη οικονομία που παρέλαβε και η ένταξη της Κύπρου στην ευρωζώνη.

-Τι θα δώσει η επανεκλογή Παπαδόπουλου; Θα δώσει ασφάλεια και σιγουριά για πρόοδο, ευμερμία και πρόσσιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του κυπριακού λαού.

-Πού πιστεύετε ότι θα κριθεί η εκλογή του νέου Προέδρου; Από τα δείγματα γραφής που έδωσε ο κάθε υποψήφιος, για την ορθότητα της κρίσης του στις πιο κρίσιμες ώρες για τη μέλλον της Κύπρου, με αποφασιστικότητα και καθαρότητα λόγου και προθέσεων. Από την προσήλωσή του σε μια ορθή λύση του κυπριακού και στην ικανότητά του να αντιστέκεται σε κάθε προσπάθεια επιβολής κακής λύσεως.

Η ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ ΩΣ ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑ

Με ενοχλεί πολύ η κακεντρέχεια και η αχαριστία

Πώς ζήσατε την πενταετία ως πρώτη κυρία;

Πολύ έντονα. Προσπάθησα στο μέτρο των δυνατοτήτων μου να πληρώ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και με αξιοπρέπεια το ρόλο της συζύγου του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Προσπάθησα πάντα και σε κάθε στιγμή και περίπτωση να είμαι κοντά στο συνάνθρωπο μου. Πολλές φορές αυτό που χρειάζεται ο συνάνθρωπος που βρίσκεται σε δύσκολη θέση είναι απλά μια καλή κουβέντα, να νιώσει ότι υπάρχει κάποιος που ενδιαφέρεται να τον ακούσει. Το στενάχωρο και αυτό που μου προκαλεί λύπη, είναι όταν δεν μπορείς να βοηθήσεις όλους τους συνανθρώπους που έρχονται κοντά σου για βοήθεια. Για το αν πέτυχα, ή μάλλον αν ικανοποίησα τις προσδοκίες του κοινού, νομίζω πως δεν είμαι το αρμόδιο άτομο να απαντήσω.

Πόσο και πώς άλλαξε η ζωή σας; Ο Τάσσο Παπαδόπουλος είναι ενεργό κομμάτι της πολιτικής σκηνής για αρκετές δεκαετίες. Μάθαμε να ζούμε με έναν πολιτικό στο σπίτι που πρώτη του έγνοια είναι η Κύπρος και οι άνθρωποι της. Αυτό που αναπόφευκτα άλλαξε είναι ότι λιγότερο ψαν ακόμα περισσότερο οι ιδιωτικές μας στιγμές.

Τι απολαμβάνετε και τι σας ενοχλεί; Απολαμβάνω την αγάπη του κόσμου που εκφράζεται με πολλούς τρόπους και με γεμίζει χαρά και ικανοποίηση. Με ενοχλεί πολύ η κακεντρέχεια και η αχαριστία. Δεν εννοώ την κριτική, γιατί η καλόπιστη κριτική, ακόμη και από τους αντιπάλους, σε βοηθά να γίνεσαι καλύτερος. Με ενοχλεί πολύ ως άνθρωπος η ψέμα και τα άδικα κτηνήματα.

Ποια ήταν η πιο μεγάλη δυσκολία προσαρμογής; Αυτό που ανέφερα και προηγουμένως. Η σχεδόν έλλειψη ιδιωτικής ζωής και η ευκαιρία να ζήσεις τις απλές χαρές που έχει ο κάθε άνθρωπος, χωρίς να είσαι πάντα κάτω από τα φώτα της δημοσιότητας.

Ποιες εικόνες κρατάτε ως ξεχωριστές; Την 1η Μαΐου στην Ιρλανδία, όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκπροσώπησε την Κύπρο στην τελετή που σήμανε την προσχώρηση 10 νέων μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μετά την καταστροφολογία από το εσωτερικό και το εξωτερικό, μετά από τις αφόρητες πιέσεις για αποδοχή του Σχεδίου Ανάν και του ολέθρου που θα επέφερε η απόρριψή του, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έκοντας ως εντολή αλλά και ασπίδα του τη συστημική απάντηση του λαού στο Σχέδιο Ανάν μετέβη στην Ιρλανδία όπου η Κύπρος έγινε και επίσημο μέλος της διευρυμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τις εικόνες εκείνες από την Ιρλανδία, που όλοι είχαμε και ζήσαμε σαν να ήμασταν εκεί, θα τις κρατήσω για πάντα στο νου. Ήταν σαν το ουράνιο τόξο μετά την καταιγίδα που σου δήλωνε ότι η μόρα πέρασε και έρχονται καλύτερες μέρες.

Πώς χειρίζεστε τα ΜΜΕ; Πάντοτε λόγω των δραστηριοτήτων μου με τα κοινά, διατηρούσα και διατηρώ μια πολύ καλή σχέση με τα περισσότερα ΜΜΕ. Θα ήθελα δε να αναφέρω δραστηριότητες και πρωτοβουλίες των διάφορων φιλοanthρωπικών οργανώσεων στις οποίες μετέχω. Αναφέρομαι κατά κύριο λόγο στον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό και στο Ραδιοφωνικό Ήθος. Δεν υπήρξε φορά που να ζητήσουμε την βοήθεια των ΜΜΕ και να μην μας τη δώσουν απλόχερα.

Το να ζεις δίπλα σ' έναν πολιτικό δεν είναι τόσο απλό

Ο Πρόεδρος Παπαδόπουλος μεταφέρει στο σπίτι τα προβλήματα του; Όχι κατά κανόνα. Συνειδητά αποφεύγει να μεταφέρει στο σπίτι τα προβλήματα που τον απασχολούν λόγω των καθηκόντων του. Οι ώρες που είναι στο σπίτι είναι ελάχιστες καθώς το μεγαλύτερο μέρος της μέρας, από νωρίς το πρωί μέχρι το βράδυ τις περισσότερες μέρες είναι στο Προεδρικό. Αν κάτι τον απασχολεί έντονα και αυτό αφορά και την ιδιωτική μας ζωή, το συζητάμε όπως άλλωστε όλα τα ζευγάρια, ενώ τις ώρες που είναι σπίτι, είτε τις αργίες είτε τις Κυριακές, τις αφιερώνω στα εγγόνια μας και τα παιδιά μας.

Ζητά τη γνώμη σας για κάποια πολιτικά θέματα; Όπως σας έχω αναφέρει κάποιες φορές αν αισθάνεται πολύ έντονα για κάποιο θέμα το συζητάμε. Άλλωστε, για τα θέματα αυτά ο Πρόεδρος έχει τους συνεργάτες του με τους οποίους διαβουλεύεται.

Πώς είναι η συμβίωση για πάνω από τρεις δεκαετίες με τον Τάσσο Παπαδόπουλο; Καθόλου αναρτή! Δεν μπορώ να θυμηθώ περίοδο αυτά τα 35 χρόνια του κοινού μας βίου που να μην είναι έντονα και ενδιαφέροντα. Το να ζεις με έναν πολιτικό, ιδίως όταν τα παιδιά είναι μικρά και οι οικογενειακές υποχρεώσεις και ευθύνες πιο πολλές, δεν είναι τόσο απλό. Αυτό νομίζω θα το βεβαιώσει οποιαδήποτε σύζυγος πολιτικού. Ζήσαμε μαζί τις πιο τραγικές στιγμές της νεότερης κυπριακής ιστορίας. Το πραξικόπημα, την εισβολή, την εξαιρετικά δύσκολη περίοδο που ακο-

λούθησε της εισβολής. Αυτό που χρειάζεται για να πετύχει η φόρμουλα πολιτική και οικογένεια, είναι αμοιβαίος σεβασμός, εκτίμηση και αγάπη. Αυτό τα έχουμε σε απόλυτο βαθμό. Εγώ πίστεψα στον άνθρωπο και πολιτικό Τάσσο Παπαδόπουλο και αυτή η πίστη ήταν που μου έδινε και μου δίνει τη λύση στις δυσκολίες.

Πώς συμπεριφέρεται ο άνθρωπος Τάσσο Παπαδόπουλος στις ιδιωτικές του στιγμές; Είναι πολύ ευχάριστος θα έλεγα και πολύ απλός. Βλέπει έναν ποδοσφαιρικό αγώνα στην τηλεόραση με τους άντρες της οικογένειας, πηγαίνει σε κάποιο δείπνο με στενούς φίλους, παίζει με τα οκτώ μας εγγονάκια. Είναι, ξέρετε, τόσο λίγες αυτές οι στιγμές αλλά και τόσο πολύτιμες μέσα στο βαρυφορτωμένο του πρόγραμμα και γι' αυτό έχουν ιδιαίτερη αξία.

Πώς είναι ως πατέρας και ως παππούς; Ως πατέρας υπήρξε πολύ σωστός, ήταν πάντοτε κοντά στα παιδιά σε κάθε σημαντική στιγμή στη ζωή τους. Λέει τη γνώμη του για τα προβλήματα τους αλλά ποτέ δεν επιβάλλει τη δική του άποψη. Ήταν στοργικός όταν έπρεπε και αυστηρός όταν απαιτείτο. Ως παππούς τα πράγματα αλλάζουν κάπως. Καταρχήν η αυστηρότητα δεν

έχει χώρο. Είναι πολύ στοργικός με τα εγγόνια μας, τους κάνει τα χατίρια, τα κακομαθαίνει, παίζει μαζί τους. Θα έλεγα πως αυτά τα μικρά πλάσματάκια είναι το ευαίσθητο σημείο του Προέδρου Παπαδόπουλου.

Θέλατε να αναμειχθεί και ο γιος σας Νικόλας στην πολιτική; Σίγουρα δεν τον ενθάρρυνα. Γνωρίζω ότι ο πατέρας του ρητά τον αποθάρρυνε και τον συμβούλευσε να επικεντρωθεί στο επάγγελμα που διάλεξε. Και ο ίδιος βλέπει τώρα τις δυσκολίες του να είναι πολιτικός, ειδικότερα δε όταν είσαι ο γιος του Προέδρου της Δημοκρατίας και πρέπει να αποδείξεις ότι έχεις τη δική σου αξία και άποψη. Όταν προσπαθείς να πείσεις ότι δεν έχεις εκλεγεί λόγω της συγγένειας σου με τον Πρόεδρο. Γνωρίζω καλά τις θυσίες που πρέπει να κάνει ένας πολιτικός και η οικογένειά του. Από εκεί και πέρα εγώ ως μάνα τού έδωσα την ευχή μου και είμαι δίπλα του. Πιστεύω ότι μόνος του διακάωσε αυτούς που τον ψήφισαν.

Βρίσκετε χρόνο για τα παιδιά και τα εγγόνια; Αναπόφευκτα ο χρόνος μου είναι περιορισμένος. Ωστόσο, δεν περνά μέρα που να μην μιλήσω με τα παιδιά μου. Προσπαθώ δε να είμαι όσο το δυνατόν περισσότερο ώρες με τα εγγόνια μου. Με περηφάνια αναφέρω πως είμαι χαζογονιά. Δεν υπάρχει τίποτα πιο όμορφο στον κόσμο από μια δική τους αγκαλιά, μια γλυκιά τους λέξη. Αν και υπήρξα αρκετά αυστηρή με τα παιδιά μου, δεν μπορώ να επιδείξω καμιά αυστηρότητα με τα εγγόνια μου, τα οποία κακομαθαίνω.

Το κοινωνικό έργο

Πώς ξεκίνησε η ενσώκλιση σας με το κοινωνικό έργο; Είναι μια ιστορία που έχω αναφέρει αρκετές φορές. Στον εθελοντισμό με μύσησε η αείμνηστη φίλη μου Θέκλα Κουμηνή το 1973. Ήμουν τότε μόλις 23 ετών. Καθοριστική στιγμή για μένα και τη μετέπειτα πορεία μου, ήταν οι σκηνές που έζησα μετά το '74 όταν ως μέλος του Τμήματος Νέων του Ερυθρού Σταυρού, επισκεπτόμουν τους καταυλισμούς των προσφύγων της τραγωδίας της τουρκικής εισβολής. Ο πόνος, το απέραντο και αναπάντο "γιατί!", η εγκατάλειψη που έβλεπα στα μάτια των συμπατριωτών μας, χαράχθηκαν για πάντα στο μυαλό μου και μετουσιώθηκαν σε δική μου ανάγκη για προσφορά στον άνθρωπο.

Δεν είναι ψυχοφθόρο να ασχολείστε με τον ανθρώπινο πόνο; Είναι ψυχοφθόρο να βλέπεις τον συνάνθρωπο να υποφέρει και εσύ να μην μπορείς να βοηθήσεις όσο θα ήθελες. Η δική σου όμως ψυχική φθορά δεν μπορεί να συγκριθεί με τον πόνο αυτού που υποφέρει. Από εκεί νομίζω ξεκινά η εθελοντική προσφορά. Η δε ψυχική αντάσταση όταν προσφέρει βοήθεια σε κάποιον, ιδίως σε μικρά παιδιά, το χαμόγελο που σου ανταποδίδει ο συνάνθρωπος σου αποτελεί την καλύτερη επιβράβευση.